

Om det blir strömavbrott - vad du bör göra och inte göra

Vintern är här och med det följer en ökad risk för strömavbrott, bland annat då tung snö kan lägga sig över ledningarna. Om det skulle bli ett strömavbrott följer nedan några råd vad man ska tänka på.

Orsak till strömavbrott

Strömavbrott kan bero på flera olika saker. Det kan vara ett större eller mindre fel på elnätet, eller bero på lokalt fel i hushållet. Exempelvis kan jordfelsbrytaren ha löst ut eller så kan det ha gått en propp. Om det däremot blir strömlöst på grund av oväder kan det ta längre tid. Nedblåsta träd ska kanske röjas undan och ledningar repareras.

När delar av bostaden är strömlös

Har en propp gått eller har en dvärgbrytare löst ut i proppcentralen?

Om ja: Byt propp eller återställ dvärgbrytaren. Kvarstår felet - tillkalla elinstallatör.

Om nej: Har en huvudsäkring (propp eller dvärgbrytare) löst ut i mätarskåpet? Byt propp eller slå till dvärgbrytaren.

När hela bostaden är strömlös

Har jordfelsbrytaren vid proppcentralen löst ut?

Om ja: Återställ jordfelsbrytaren. Om den löser ut igen - slå ifrån alla dvärgbrytare. Återställ jordfelsbrytaren. Slå till en dvärgbrytare i taget tills jordfelsbrytaren löser ut igen. Slå ifrån den felaktiga dvärgbrytaren och slå till alla andra + jordfelsbrytaren. Tillkalla elinstallatör.

Har du vanliga proppar i centralen skruvar du i och ur dessa enligt ovan.

När hela bostadsområdet är strömlöst

Om hela bostadsområdet är strömlöst ska du sätta på batteriradion och lyssna på lokalradion. Där får du veta om ett stort fel har inträffat. Du kan också ringa och få information från det företag som äger elnätet.

Idag kan du köpa din el från vilket elföretag du vill i landet. Men ansvaret för att den el du köper verkligen kommer fram till din bostad ligger alltid hos nätägaren, alltså det företag som äger och sköter elnätet på den ort där du bor. Därför är det dit du ska ringa om du tror att orsaken till strömavbrottet inte finns hemma hos dig. Telefonnummer finns på fakturan.

Ha alltid extra proppar, stearinljus, batterier och batteriradio hemma!

Att tänka på om strömmen går

- **Elvärme.** Stäng av elementen. Om alla har sina element på när strömmen kommer tillbaka, kan hela nätet bli överbelastat. Då går strömmen igen.

- **Kyl.** Öppna kylskåpsdörren så sällan som möjligt.
- **Frys.** Håll dörren stängd. En välfylld frys håller kylan minst ett dygn om dörren inte öppnas. Vid längre strömavbrott bör färdiglagad mat ätas upp så snart som möjligt. Kött och fisk tillagas för omedelbar konsumtion (om du har möjlighet att laga mat utan el). Bröd och grönsaker håller ytterligare ett par dagar.
- **Vatten.** Tappa upp dricksvatten. Om avbrottet blir riktigt långvarigt kan trycket sjunka i ledningarna, eftersom pumparna drivs med el.
- **Mitt i disken?** Stäng av maskinen och vattenkranen.
- **Mitt i tvätten?** Stäng av maskinen och vattenkranen. Tvätt som inte är ömtålig kan ligga kvar i maskinen. Ömtålig tvätt plockas ur. Luckan öppnas med hjälp av "nödöppningen", se bruksanvisningen.

Att tänka på när strömmen kommer tillbaka

Om alla hushåll har maximal elförbrukning när strömmen kommer tillbaka utsätts elnätet för en "chockeffekt". Då blir det obalans i hela systemet och det blir svart igen. Därför är det viktigt att alla elkunder hjälper till att mjukstarta systemet efter ett avbrott. De här punkterna gäller i första hand vid längre avbrott eller om du får ett kortare strömavbrott vid riktigt kallt väder. Tänk på att hård blåst bidrar till att sänka temperaturen.

- **Dra inte på elvärmen direkt.** Det går åt mer el för att höja temperaturen i ett utkylt rum, jämfört med att hålla värmen konstant i ett varmt rum. Sänk termostaterna till 16 grader. Välj ut ett rum som du vill värma upp först. Låt övriga element vara avstängda några timmar. Sätt sedan på varje element med några minuters mellanrum. Avvakta. Höj därefter till normal rumstemperatur.
- **Vänta några timmar med tvätt och disk.** Även här gäller mjukstart. Vad är viktigast att få igång? Värmen kanske är viktigast en kall vinterdag, medan kyl och frys är viktigare när det är plusgrader ute.
- **Värm inte upp huset med ugnen.** Börja inte heller med matlagning direkt om det inte är absolut nödvändigt. Om du måste laga mat går det t ex att koka potatis på trean, även om det går långsammare. Då drar inte plattan mycket el på kort tid.

Källa: Villaägarnas riksförbund och Svensk Energi